

Poród w dużych hodowlach

dowiedz się, jak go zorganizować

PROFESJONALNE WSPARCIE W CODZIENNEJ PRACY

**ODKRYJ WIĘCEJ PUBLIKACJI
I SKORZYSTAJ Z RABATÓW**

Zeskanuj kod lub wejdź na stronę
<https://ln.wip.pl/fabrykawiedzy>

Poród w dużych hodowlach – dowiedz się, jak go zorganizować

Copyright © Warszawa 2026 by Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

Autor: Joanna Cała

Redakcja: Marek Kalman

Korekta: Zespół

Koordynator produkcji: Mariusz Jezierski

Koordynator projektów wydawniczych: Anna Jagodzińska

Content & Publishing Leader: Marta Grabowska-Peda

Projekt graficzny okładki: Agnieszka Makowska

Zdjęcie na okładce: Freepick

Skład i łamanie: Agnieszka Makowska

Wydanie I

Stan prawny: kwiecień 2026 r.

ISBN: 978-83-8409-710-6

Kod produktu: 1QS20

Wydawca:

Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a

tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10

www.wip.pl

Publikacja uwzględnia stan prawny obowiązujący na dzień 1 kwietnia 2026 r.

Niniejsza publikacja oraz wszystkie zawarte w niej teksty, grafiki i materiały są chronione prawem autorskim. Żadna część tego e-booka nie może być reprodukowana, przechowywana w systemach wyszukiwania lub transmitowana w jakiegokolwiek formie i jakimikolwiek środkami – elektronicznymi, mechanicznymi, kopiowania, nagrywania lub innymi – bez uprzedniej pisemnej zgody Redakcji.

Zakaz ten nie dotyczy cytowania ww. materiałów w granicach dozwolonego użytku, z powołaniem się na źródło.

Treści zawarte w niniejszej publikacji mają charakter wyłącznie informacyjny i edukacyjny. Publikacja została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności oraz z wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów oraz konsultantów. Niemniej jednak zawiera ona ogólne wskazówki i nie powinna być traktowana jako indywidualna porada prawna, finansowa, medyczna ani żadna inna forma profesjonalnej konsultacji.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za decyzje podjęte na podstawie informacji zawartych w tej publikacji. W przypadku potrzeby uzyskania specjalistycznej porady zaleca się konsultację z odpowiednim ekspertem lub specjalistą w danej dziedzinie.

Spis treści

Poród w dużych hodowlach – dowiedz się, jak go zorganizować	5
Monitoring stada	6
Stała opieka weterynaryjna	7
Planowanie rozrodu	8

Poród w dużych hodowlach – dowiedz się, jak go zorganizować

PYTANIE: Jak jest organizowany poród w dużych hodowlach (powyżej 50 krów), zwłaszcza jeśli w jednym dniu cieli się więcej niż jedna krowa? Jak się do tego przygotować?

Kluczową kwestią przy organizacji porodu bydła mlecznego jest prawidłowe oszacowanie terminu wycielenia na podstawie daty skutecznej inseminacji samicy. Ciąża u krów trwa przeciętnie 280 dni z wahaniami od 270 do 300 dni. Przed porodem w naturalnych warunkach krowa jest niespokojna, szuka samotności, oddala się od stada. Na skutek działania hormonów okołoporodowych rozluźnieniu ulegają więzadła stawu krzyżowo-biodrowego co manifestuje się zmienionym, niepewnym chodem samicy. Zaobserwować można obrzęk sromu i okolicznych tkanek. W pochwie pojawia się śluz (szklisty, przeźroczysty i gęsty) pochodzący z upłynnianego się czopa szyjki macicy, często przybiera postać zwisającego sznura z dolnego spoiwa sromu. Szyjka macicy rozwiera się (na kilka palców). Obserwuje się częste oddawanie kału i moczu.

Wymię staje się powiększone, obrzęknięte, z widocznie zarysowaną siatką żył (tzw. nalewanie dolne), pojawia się siara (2–3 dni przed wycieleniem). Na około 10–14 dni przed porodem zaleca się umieszczenie krowy w kojcu porodowym. Pomieszczenie do porodów powinno się znajdować w łatwo dostępnym miejscu oraz mieć zapewnione urządzenie do mycia rąk z bieżącą wodą. Obsługa powinna mieć możliwość swobodnego wchodzenia i wychodzenia z boksów. Warto w porodówce zaplanować miejsce, które umożliwi awaryjne wyniesienie krowy w pozycji leżącej oraz system tymczasowego unieruchomienia samicy (w przypadku zabiegów przy skomplikowanych porodach).

Uwaga

Zaleca się, by kojec porodowy mieścił maksymalnie 30 krów, a boksy porodowe dla poszczególnych samic miały powierzchnię przynajmniej 12 m². Przegrody kojca powinny być pełne, jeśli za nimi przebywają inne krowy (eksperci dopuszczają również przegrody ażurowe, o szczelinach pomiędzy elementami przegród nie szerszymi niż 10 cm).

Krowy umieszczone w kojcu muszą mieć zapewniony łatwy dostęp do paszy oraz wody (zaleca się umieszczenie co najmniej dwóch poidel). Podłoga nie może być śliska, legowiska powinny być wyścielone świeżą słomą wymienianą systematycznie. Warto pamiętać o dobrym oświetleniu porodówki: naturalnym i sztucznym.

Krowy powinny mieć możliwość zlizywania płynu owodniowego z cieląt – stymuluje to cielę do podjęcia czynności życiowych, a krowie ułatwia odejście łożyska. Cielę powinno mieć swobodny dostęp do matki. Siara, która cielę będzie ssać, zapewnia mu przeciwciała, co pomaga przeciwdziałać wyniszczającym biegunkom.

Monitoring stada

W gospodarstwach rolnych, które posiadają krowy mleczne, podstawą sprawnej organizacji porodu jest stały, kompetentny monitoring stada przez hodowcę. Pozwala to wyeliminować lub zminimalizować wiele nieprawidłowości dotyczących rozrodu, ułatwia utrzymanie odpowiedniego poziomu płodności – co jest podstawowym warunkiem opłacalności chowu bydła. Coraz więcej wielkotowarowych farm (również niewielkich gospodarstw rodzinnych) sięga po programy komputerowe, które pomagają analizować dane dotyczące rozrodczości na zasadzie zintegrowanego procesu. Warunkiem odpowiedniego działania programu jest regularne wprowadzanie danych. Najważniejsze informacje, które pozwolą hodowcy na sprawne zarządzanie porodami to data:

- ostatniego wycielenia,
- zaobserwowania rui,
- inseminacji,
- zacielenia lub stwierdzenia cielnoci.